

“אלו עשר מכות שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים במצרים”

עשרת המכות הגיעו למצרים מדה כנגד מדה על מה שעוללו לעם ישראל, וכיצד?

מפת דם - המצרים העבידו את עם ישראל כשואבי מים, וכן מנעו מבני ישראל להתרחץ, לכן הפכו כל המים לדם.

מפת צפרדע - המצרים הפחידו את ישראל בצעקות ובגזרות, ולא נתנו להם לישון ביום ובלילה, לכן הגיעו אליהם צפרדעים שהפחידו אותם בקולן, ומנעו מהם לישון ביום ובלילה.

מפת כננים - המצרים הכריחו את היהודים לנקות את השוקים והרחובות, ולכלוך זה גורם לכננים בגוף ובבגדים, לכן הגיעו למצרים כננים.

מפת ערב - המצרים פפו על בני ישראל להסתכן כדי לצוד למענם חיות טרף, לכן הגיעו למצרים חיות מסכנות.

מפת דבר - המצרים העבידו את בני ישראל פרועי הבהמות, לכן מתו בהמותיהם בדבר.

מפת שחין - המצרים הפו את היהודים עד שהתמלא גופם בפצעים ובשחין, לכן לקו הם בשחין בכל גופם.

מפת ברד - המצרים סקלו את בני ישראל באבנים, לכן נסקלו גם הם על ידי הברד.

מפת ארבה - המצרים הכריחו את בני ישראל לעבד למענם בשדה, לזרע ולנטע, לכן אכל הארבה את כל תבואת שדותיהם.

מפת חשך - המצרים החשיכו את עיניהם של ישראל מרב הצרות, לכן הגיעה להם מכת חשך.

מפת בכורות - המצרים הרגו את בני ישראל המכונים "בני בכרי ישראל", לכן מתו בכורותיהם.

(תולדות אדם בשם המדרש)

“וכל הפרכה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח”

שבח זה של המספר ביציאת מצרים תמוה, וכי העושה שאר מצוות ביתר הדור ושלמות אינו משבח? ומדוע ראו חכמים לציין לשבח דוקא את המהדר ומרבה לספר ביציאת מצרים?

נבין זאת על פי המספר במסכת מגלה (כה). על אותו שליח צבור שירד להתפלל בפני רבי חנינא והוסיף בתפלתו "הקל הגדול הגבור והנורא, החזק האמיץ.....". אמר לו רבי חנינא "סימת לשבחי דמרך", כלומר: "האם סימת לומר את כל שבחיו של הקדוש ברוך הוא?" כונתו של רבי חנינא היתה להעמיד את שליח הצבור על טעותו במה שהוסיף על השבחים שלא נתקנו לומר בתפלה, שהרי אין סוף לשבחיו של ד', וממילא ראוי שנשתק ולא נוסף כלום ובכה נפיר שאין סוף לגדלתו.

גם בספור יציאת מצרים, תכן שהיינו מעלים בדעתנו שמי שמרבה לספר בניסי ד' ובנפלאותיו מקטין את גדולת הבורא, ועדיף להמנע מלהוסיף בספור יציאת מצרים.

ואת זה שולל בעל ההגדה ומדגיש: "וכל המרבה... הרי זה משבח" - בספור ניסי ד' ונפלאותיו אין להמעט, אלא אדרבא, המרבה הוא המשבח.

(דבר אהרן)

“ומנהג לקנות חטים לחלקן לעניים לצורך הפסח” (שו"ע סימן תכ"ט)

נשאלת השאלה: מדוע תקנו חכמים הלכה זו של חלקת "קמחא דפסחא" דוקא לפני פסח, ולא לפני מועדים אחרים?

התשובה לכה היא, שמטרת חלקת החטים בערב פסח, אינה רק לצורך העניים, אלא גם לטובת הנותנים, וכיצד?

מוכא בכתבי האר"י שהזהיר במשהו חמץ בפסח, מבטח לו שלא יחטא כל השנה. אולם, לצערנו הרב, במהלך השנה החולפת חטאנו, וזה ראיה שפנראה לא נזהרנו מספיק במשהו חמץ בפסח שחלף.

מהו התקון לעברות? צדקה, שנאמר "וחטאך בצדקה פרק", לכן עלינו להרבות בצדקה דוקא בערב פסח.

ורמז לכה יש בראשי התבות המשתפים:

פסח חמץ במשהו

חטאך בצדקה פרק

(מעדני מלך - נצח שבמלכות)

מכירת חמץ - ספור

ספר הגאון רבי אשר אנשיל מילר: "ישבנו בליל הסדר, מסבים על שלחנו של חמי, שהיה רב בקהלת סערנשט. בעוד אנו מזמרים "שפוך חמתך אל הגוים", נשמעו דפיקות רועמות בדלת. עד מהרה נפתחה הדלת, ובפתח נצב הגוי אשר עמו נצרכה מכירת החמץ באותה שנה. חמי הרב קבלו בסבר פנים יפות, ושאל: "מה בפיך?"

לחרדתנו, ענה הגוי: "עברתי על רשימת היהודים שקבלתי בשעת המכירה, וגיליתי בה כמה יהודים ממכרי, אשר הם סוחרים ממוילחים ואף רמאים. אני אדם פשוט, ואין באפשרותי לשכור עזרה דין אם תתעוררנה מריבות. לכן, באתי לבטל את המכירה!" כל המסובים נבהלו מן המכשלה אשר עלולה להיווצר, רק הרב נותר שליו ורגוע. "אין בעיה, ידידי", ענה, "אולם לצורך כך עלי לנגס את כל מאות האנשים השתפים בעסקה וחתומים על השטר. אשתדל לעשות זאת בהקדם, אולם הדבר יקח שמונה ימים. שוב הנה בעוד שמונה ימים ואנו נבטל את העסקה!"

כלנו חיינו למשמע הפשרה המחוכמת, ואף הגוי יצא מן הבית מרצה. אז פתח חמי שוב בקול נעים: "שפוך חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך..."

קדשת ליל הסדר

בליל הסדר ראוי שלא לדבר דבורי חלין כלל, ומדוע?

קדשתו של לילה זה וכל הדינים הפרוכים בו, גדולה היא עד מאד. בלילה זה בחר ד' בנו מפל העמים וקדש אותנו במצוותיו. בלילה כה קדוש וגדול, ראוי שלא להפרד לרגע מהדבקות בד' תפלה, וראוי שכל אחד יזהר שלא לדבר דבורי חלין, ויזהר גם את אנשי ביתו להתעסק אך ורק במצוות הפסח ובספור יציאת מצרים.

(של"ה) (תוספת בנימין)

הלולא דצדיקיא | חיים הפקוביץ

הסליחות בהתרגשות ובכנינה רבה. ואכן, חיש קל הגיעה השמועה לביתו של הפחה כי המרו היהודים את מצות פיו. פעם המושל פעם גדול וחמתו בערה בו. הוא צוה מיד על חיליו שיצאו לבית הפנסת ויעצרו בכח את התפלה. הפחה הכועס המשיך וזלזל ובזה בדבורים שפלים את נתיניו היהודים ואת רבי מאיר.

הרב וזנר עם רבנו בשית סוד

אך הנה זה פלא. בעוד מלותיו יוצאות מפיו הטמא, אחזו לפתע שתוק בכל אבריו, פיו התעקם וכל גופו התאבן. עוזריו ההמומים של הפחה הבינו על נקל בשל מי ארע הדבר. הם מהרו לבית הפנסת, המתנינו שעה ארבה עד שסדר הסליחות הסתיים במלואו ונגשו לרב מאיר, נפלו לפניו ובקשו את סליחתו.

נענה להם הצדיק: "אמרו למושל שאם יתחייב לא להציק יותר ליהודים, אלא יאפשר להם לקיים את כל מצוות התורה, יבריא מיד ממחלתו".

העוזרים מהרו למושל למסור לו את דברי רבי מאיר. המושל סמן להם בעיניו לאות הספקמה כי הוא מקבל את התנאי, ומיד באותו רגע שב לאיתנו והבריא לחלוטין. ויהי הדבר לפלא גדול ולקדוש ה'.

רבי מאיר עלה לארץ ישראל בשנת תשכ"ה והתגורר בעיר אשדוד עד סוף ימיו.

בניו הקדושים והצדיקים של רבי מאיר, ממשיכים את דרכו של אביהם, ומהיום מורי דרך רוחניים ומחוללי ישועות, ליהודים רבים בארץ ישראל ובעולם כולו.

יום שני יד ניסן (תשמ"ג) רבי מאיר אבוחצירא

צדיק וקדוש היה רבי מאיר אבוחצירא. כבר בהיותו בן 7 שנים, היה אביו הצדיק רבי ישראל אבוחצירא - ה"בבא סאלי", מעירו בחצות הלילה, כדי לומר תקונן חצות. לאחר מכן היה יושב היגד הקטן ולומד תורה במשך כל הלילה, עד אשר יאיר הבקר.

שמירת העינים שלו היתה מפלאה. מרגע שנוגד, שמרו עליו הוריו מכל משמר שלא יחזו עיניו הטהורות בעל חיים טמא. וגם כשגדל, כשהיה יוצא רבי מאיר לרחובת של עיר, היה עצם תדיר את עיניו לבל יראה מראה אשר איננו טהור. וכך, בכח קדשתו ופרישותו, חולל בבא מאיר רבות ונפלאות.

בעת שפיהן כרב במרוקו, היה יוצא מעת לעת למקומות שונים ברחבי הממלכה, היכן שהתגוררו יהודים, והיה מחזקם בלמוד התורה ומעודדם בקיום המצוות.

באחת העצרות בהם בקר, תינו בפניו יהודי המקום את מצוקתם: המושל המקומי שונא יהודים משבע הוא, ומצר מאד את צעדיהם. הנה כעת, חדש אלול, חדש הרחמים והסליחות, איננו מרשה לקהלה היהודית להתפלל "סליחות" פנהוג בחדש זה, בתואנה כי ה"סליחות" הנאמרות באישון ליל, מפריעות את מנוחתם של התושבים המוסלמים המתגוררים בסמיכות לבית הפנסת.

רבי מאיר נחרד עמקות לשמע הדבר. בו במקום הכריז הצדיק כי הלילה יתקיים בבית הפנסת המרכזי של העיר מנגן "סליחות" ברב עם הדרכת מלך, תוך שהוא מודיע לבני הקהלה כי אל להם לחשש. הם לא ינזקו מהפחה הרשע, ולא תפל משערת ראשם ארצה.

ויהי בחצי הלילה, התפנסו כל בני הקהלה בבית הפנסת לאמירת

"והכיתי כל בכור בארץ מצרים מאדם ועד בהמה"

מהם הפכורות שהכה אותם ד' במצרים והרג אותם בלילה זה?
"כל בכור בארץ מצרים מאדם" -

בגימטריא: "בכור לאביו, בכור לאמו, גדל הבית" - כל אלו הפכו במפת בכורות.

רעיון זה אנו מוצאים גם בפסוק (שמות יב, כט): "ויהי בחצי הלילה וי-הו-ה הכה כל בכור בארץ מצרים", בגימטריא: "בכור לאב, בכור לאם גדל הבית".

(הגדה של פסח - בית אהרן)

"חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא מצרים"

"מהו הדבר הקשה ביותר לקיים בליל הסדר?" הקשה הרב מבריסק בפני תלמידיו.

לאחר הרהור קצר, ענו התלמידים פה אחד: "הקשה ביותר הוא לאכל את הפרור - החרין החרירי!"

"אינני סבור כך", התנגד הרב, "המצנה הקשה ביותר לקיים בליל הסדר, היא: "חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים" (פסחים קטז:).

(הרב מבריסק)

"ספורי צדיקים על מדות ומעשים טובים"

